

И още веднъж за директните възстановявания

Български зъболекари се учат в клиника „Аполлония” в Украйна

Как бихте реагирали, ако сте световноизвестен зъболекар, наричан Маестрото на художествените реставрации, професор и заслужил лекар на страната си, изключително популярен и канен в цял свят лектор, ако на ваша презентация млада колежка с леко провокативен тон ви запита: "Моля ви, бихте ли обяснили защо трябва да се уча да работя директни композитни изграждания, след като тъкмо се научих да работя добре индиректни?"

Или с други думи казано, въпросът е: Досега ни учеха, че керамични възстановявания (които са индиректни) са перлата на естетичната стоматология. Сега защо трябва да се учим на коренно различни методи - тези, които вие представяте, за директно възстановяване на зъби с композит? Или още по-точно: Но как така твърдите, че директното адхезивно изграждане е достатъчно надеждно във времето и може да замести една скъпа керамична или циркониева корона?

"Но приятели мои, аз не ви карам да работите като мен, нито ви убеждавам, че директните реставрации са по-добри от индиректните" - отговаря Сергей Владимирович с типичната си добронамереност и семплост. "Аз съм против лошо изпълнената индиректна реставрация, както съм и против лошо изпълнената директна" - продължава той. "Просто смятам - отбелязва бащински, - че човек трябва да пробва и двете - директни и индиректни възстановявания, и след това да реши сам за себе кой метод и чия философия му попада най-много. Заповядайте в Украйна в нашата клиника и учебен център, за да се убедите, че принципите на биомиметичната концепция при индиректни възстановявания работят."

Тази млада жена от началото на статията бях аз, а лекторът, както се досещате вече, е д-р Сергей Радлинский, главен лекар на клиника "Аполлония". С тези думи, както и с блестящата си презентация, той спечели приятели и последователи и сред българската аудитория.

И така по негова лична покана 10 млади (и новаторски настроени дентални лекари от България) пристигнахме в началото на декември на едноседмично обучение в клиника "Аполлония" в гр. Полтава. Това бяхме Антон Петев, Екатерина Върбанова, Жени Дучева, Илия Попов, Лъчезар Мандалов, Павлина Христова, Петър Дучев, Росен Венелинов, Теодор Къчев, Цветелина Дучева. След дългото 12-часово пътуване със самолет и влак нашата група зъболекари приличахме повече на група пътуващи артисти (така се шегуваха украинските ни спътници).

КЛИНИКА "АПОЛЛОНИЯ"

Клиника "Аполлония" е разположена на 400 кв. м разгърната площ, включващи приемна, 4 работни кабинета (кръстени "Пролет", "Лято", "Есен", "Зима", тематично декорирани в унисон с имената на годишните времена, които носят), 4 хигиенни къта за пациентите, учебен център и малка столова, където се приготвя и сервира чай и топла храна за персонала и стажантите.

Първите ни впечатления от клиниката са: съвременен интериор в меки ненаатрапващи се цветове, приятна и спокойна атмосфера и усещане за разбирателство и единомислие сред 30-членния персонал, точност и коректност в организацията на работа. Разделихме се на 2 групи за обучение - въвеждащ курс и майсторски клас. Най-напред ни запознаха с външните правила на поведение: дрес-код, вътрешна дисциплина за персo-

нала и стажантите, време и начини на обучение и наблюдение.

Нашите учители са д-р Наталия Ивановна - една от най-опитните зъболекарки в клиниката - за въвеждащия курс, и самият д-р Сергей Радлинский - за майсторския клас.

Обучението ни включваше 4 дни директно наблюдение на работата на нашите учители и 1 ден работа на фантом.

ВЪВЕЖДАЩ КУРС, ДЕН ПЪРВИ

Наталия Ивановна ни показа ендодонтско лечение на дъвкателни зъби и директни композитни реставрации на същите в едно посещение. Видяхме на практика прилагането на биомиметичните принципи - повторението на това, което природата вече е дала преди милиони години. А именно:

1. Точното до десети от mm възпроизвеждане на параметрите на всеки зъб (работи се с шублер) по таблицата на Джефри С. Ван Бику за средните размери на зъбите.
2. Точното пресъздаване на топографските слоеве с техните специфични оптически и биомеханични характеристики. Прави се 4 или 5-слойна реставрация - вътрекоренова "арматура" от течен и основен дентин, бял (цветят А1) парапулшарен дентин от опакерна дентинова маса, основен дентинов цвят, основен емайл и повърхностен емайл.
3. Възпроизвеждане на анатомията на всеки зъб с моделиране на пирамидалната форма на туберкулите и формиращите се от тях фисури. Точност до перфекционизъм при възпроизвеждането на контактните точки със съседните зъби.
4. Създаване на гладкост и блясък чрез строг протокол на полиране и финиширане на реставрацията.

Можете само да ахнете от прецизността и лекотата, с която работи Наталия Иванова! Пред очите ни бяха възстановени силно разрушени (някои на ниво до и под венец), без опорни структури зъби чрез реставрации с почти художествена стойност. Препарациите са в стил "свободен дизайн", принципите на добрия стар Бляк се прилагат изключително рядко само в особени клинични случаи (като нуждата от допълнителна ретенция при реставрации на ендодонтски зъби, лекувани някога с формалин-резорцинов метод зъби, поради намаляване на адхезивната им „възпреимчивост“). Задължително се използва изолация с кофердам, всеки слой се фотографира със специално разработена за стоматологични цели скъпа фотографска апаратура. Пациентът, оборудван освен с кофердам, още и с видео-очила - може да изгледа два игрални филма,

защото процедурата трае около 6-8 часа с почивки на всеки 3 часа - или със слушалки, ако предпочитате леката музика и приятното заспиване на нейния фон.

ДЕН ВТОРИ

Наблюдавахме специално случай с фронтално възстановяване на зъби със средно изразен краудинг и големи апроксимални стари obtурации. В този случай се използва понятието реконструкции на зъбите, с което се означава не само възстановяване на тъкани, но и промяна в положението и формата на корона за зъба за постигане на идеалния естетичен резултат.

Трудността при възстановяването на дъвкателните зъби е по-сложната архитектоника на техния микро-и макрорелеф, но при тях е относително по-лесно възпроизвеждането на цвета (поради по-голямата дебелина и обем на зъбните тъкани, а оттам полесното съчетаване на композитните слоеве за достигане на точния външен вид на реставрацията). При фронталните зъби се изправяме пред друго предизвикателство - нуждата от по-точно възпроизвеждане на топографските слоеве на зъба с цел постигане на реставрация с оптични характеристики, която не се отличава от останалите естествени зъбни структури. И това трябва да важи не само при различно естествено осветление, но и при ултравиолетова светлина. Защото нали и на плажа, и в офиса, и в дискотеката зъбите ви трябва да са хубави и еднакво оцветени! Кое то за нас, специалисти, означава, че реставрациите трябва да имат еднаква флуоресцентност, опалесцентност и полупрозрачност с естествените тъкани на зъба. Флуоресценцията е причина зъбите да изглеждат по-бели и по-искрящи при ярка дневна светлина, както способността им при облъчване от ултравиолетова и виолетовата светлина (дискотечната) да "светят" в меки сини нюанси. Знаем добре, че една реставрация, било то директна или индиректна, може да изглежда "прилично добре" при изкуствено осветление. Но ние не можем "да излъжем" ултравиолетовата, ако нашата реставрация е с различни оптични характеристики от останалите зъби. Мо-

Д-р Павлина ХРИСТОВА

же би сте наблюдавали ефекта на "липсващия зъб" при изкуствени зъби с различна или липсваща флуоресценция при ултравиолетовото дискотечно осветление или "ефекта на коледната елха", т.е. по-голямата флуоресценция на реставрирания зъб от тази на естествените, което се асоциира със светещите топки на коледната елха. Затова, особено във фронта, една художествена реставрация трябва да бъде изпълнена с материали, чиято флуоресценция не се отличава от тази на зъбните стуктури - така ни учеха нашите учители.

Случаите на художествено възстановяване на предни зъби и случая на реставрация на зъбите с ортодонтски проблеми, които ни бяха показани, бяха клинична демонстрация на принципите на биомиметичното възстановяване в директни условия. Директната реставрация има редица предимства пред индиректната, напр. по-щадящ подход и достъп, еластичност, подобна на тази на зъбните тъкани, отлична херметичност, практически нулева възможност от прекатурване и падане, възможност за корекция в устата, по-ниската себестойност, изработка в един сеанс.

Така принципите на директната адхезивна техника, макар и по-трудоемки, ни издигат от нивото зъболекар-ортопед в дентален лекар-реставратор, стремящ се към най-висшето ниво - имитатор на Вечния Творец - Природата.

ПРИ МАЕСТРОТО

Гвоздеят на майсторския клас при Сергей Радлинский беше представяне на клиничен случай с изтриване на зъби (абразия). Знаейки сложността на едно такова тотално възстановяване на височината на захапката с индиректни методи, представянето на алтернативен метод с композитно директно възстановяване предизвика сред нас големи адмирации и следкурсoви полемики.

Наблюдавахме перфектно разработен алгоритъм отново в духа на биомиметичния подход.

АЛГОРИТЪМЪТ НА РАБОТАТА (ПО СЕРГЕЙ РАДЛИНСКИЙ)

1. Диагностика, първична функционална диагностика, фоторегистрация на съзъбието и прикуса, рентгенографско изследване (панорамно и на долнoчелoстната става), диагностични модели в артикулатор и восьчен проект. Времетраене - цял ден.

Носене на защитна капа (може шините за избелване) за период от 1 месец през нощта. ►

Табл. 1. Сравнителна таблица на разликите между пломба, реставрация и художествена реставрация (по С. Радлинский)

	Пломба	Реставрация	Художествена реставрация
1. Показания	Загуба на тъкани до 1/4 от коронката	Загуба на основни опорни структури	По естетични показания и нужди на пациента
2. Реставрационен материал	всеки	композит	композит
3. Техника	еднослойна	2-3-слойна	4-5-слойна
4. Работно време	20-30 мин.	1 час	Колкото е необходимо
5. Квалификация на стоматолога	базова	специална	специализирана
6. Кабинети	Стандартно обзаведени	Адаптирани към адхезивните технологии	Приспособени за технологии на естетичното възстановяване, специално осветление и т.н.
7. Стойност	Въз основа на себестойността	Въз основа на сложността и продължителността на работа	На час, с отчитане на фактора авторство и ексклузивност
8. Достъпност	За всички пациенти	Зависимост от финансовите възможности на пациента	По естетични показания

Българската група по време на работа на фантом

Д-р П. Христова заедно с г-р С. Радлинский и г-р Н. Ивановна

► 2. Възстановяване първо на височината на предните кучешки зъби, после на височината на горните дъвкателни зъби. Критерий за степента на изтриваемост - използва се таблицата с размерите на зъбите и оклузионно огледало.

Възстановява се височината на горните предни зъби. Отново трябва да се приложи защитна капа на долната челюст.

3. Възстановяване на височината на долните дъвкателни зъби. Предприема се 1 месец след точка 2.

Възстановяване на височината на долните предни зъби, 1 месец носене на защитна капа на долната зъбна редица.

4. Отново панорамна снимка, снимка на долночелюстна става, артикулатор, корекция.

Една година носене на защитна капа на долната челюст нощем.

Общата продължителност на системното възстановяване на височината на всички зъби при изтриване е 3 месеца, което включва: 2 посещения по 1 работен ден за диагностика и корекция и 4 работни дни за реставрации - два пъти по 2 дни с почивка между тях 1 месец.

Този протокол за възстановяване на изтритите зъби дава възможност да се възстановяват зъбите при ранните етапи на патологично изтриване. Този подход предполага добра клинична техника на реставратора, допълнителни знания по биомеханика на зъбите и зъбните редици, утвърдени професионални умения в директните възстановявания на анатомичната форма на зъба и оклузията.

Маестрото отново подчерта, че с всички форми на изтриване на зъбите трябва да се борим така, както с кариеса и гингивита.

**КЛИНИЧЕН СЛУЧАЙ НА КОМБИНИРАНО
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ ЧРЕЗ ОРТОДОНТИЯ И
ХУДОЖЕСТВЕНИ РЕСТАВРАЦИИ**

"Черешката на тортата" за мен беше представянето на комбиниран ортодонтски случай на лечение на мъж със средно изразен краудинг. След ортодонтски анализ се изчислява липсата на място в зъбната дъга. Тези данни се "подават" на реставратор-дентален лекар, който решава спрямо липсващото място в mm и пропорционално на мезио-дисталните размери на зъбите (по таблицата) какво количество тъкан от всеки зъб да снее чрез точен до десети от mm стрипинг (стрипингът се контролира отново с шублер). Следва залепяне на брекети с цел изправяне на осите на зъба и корекция на ротациите. При това ново правилно положение на корените в костта, намален пропорционално мезио-дистален размер на всеки зъб (така че да не налага допълнително разширяване, за да се избегне късният рецидив), се преминава към най-прецизно възстановяване на междузъбните контакти и абразионните фасети (дефекти) с композит. Този тип съвместна работа на ортодонта и реставратора позволява да се намалят негативните моменти **от чисто реставрационния подход** (когато пациентът отказва ортодонтско лечение) като излишна травматизация на зъба, голямо вмешателство чрез замяна на здрави зъбни тъкани с изкуствен материал, последващо нарушение в "червената естетика", възможни ендодонтски и пародонтални усложнения или **чисто ортодонтския подход** при възрастни като пожизнена ретенция и необходимост от възстановяване на контактните, а понякога и вестибуларните повърхности при новото положение на зъба след ортодонтското лечение.

Не само в България, но и по света не всеки се наема да извършва този тип комбинирано възстановяване поради сложността и прецизността на метода.

Благодарна съм на организаторите от българска страна в лицето на сем. Дучеви, на всички мои колеги, участващи в групата, и, разбира се, най-много на домакините от клиника "Аполлония"!

Общувайки и учейки се от Маестрото, д-р Радлинский, осъзнавам неговите думи, че професията на зъболекаря е не само призвание, но и "духовен сан".

Д-р Павлина ХРИСТОВА,
Кабинет за стоматологично здраве и красота "Дентиссимо"
За статията са използвани материали, любезно предоставени от С. Радлинский
Снимки: от архива на автора

ЕТ „АНКА КАЦАРОВА”
Тридневен курс
Имплантологична система BIOMET 3i
(теория - 2 дни, демонстрация на пациент - 1 ден)
28-30 март 2008 г.
Водещ: г-р Бранимир Кирилов, ст. асистент

Първи ден

9.00-11.00 ч.

1. Увод. Историческо развитие.
2. Класификация на имплантатите.
3. Запознаване със системата Biomet 3i. Представяне на различните видове и размери имплантати с външен и вътрешен хексагон и TG имплантати.
4. Специфика на повърхността Osseotite. Запознаване с хирургичния набор и инструментариум при различните видове имплантати.
- 11.00-11.30 ч. Кафе пауза
- 11.30-13.00 ч.

5. Обследване и подготовка на пациент. Индикации, контраиндикации. Планиране на лечението. Дискутиране на оптималното количество кост, обуславящо постигането на общи хирургични и протетични резултати. Диагностичен модел. Хирургичен шаблон. Клинична подготовка и Rö gr., изследване на костната структура с цел оптимално планиране. Различни методи за увеличаване на количеството на костта. Биомеханични аспекти на бъдещата протетична конструкция.

13.00-14.00 ч. Почивка
14.00-15.30 ч.

6. Конвенционален двуетапен хирургичен протокол. Биологични основи на остеоинтеграцията и механизми на зарастване на костта. Усложнения на имплантологичното лечение. Заплаха за остеоинтеграцията по време на хирургичната фаза. Хирургичен набор при различните видове имплантати. Втора хирургична фаза. Представяне на различни гингивооформители. Значение за постигане на естетика и профилактика на възпалителната реакция.

- 15.30-16.00 ч. Кафе пауза
- 16.00-18.00 ч. **Практическа част**
7. Запознаване с хирургичния инструментариум. Поставяне на имплантат върху фантом.

Втори ден

9.30-11.00 ч.

1. Концепция на протетичното възстановяване чрез системата Biomet 3i. Принципи на планиране на протетични конструкции при различни клинични случаи. Диагностични процедури. Изготвяне на рентгенов позиционер с маркери и хирургичен водач.
- 11.00-11.30 ч. Кафе пауза
- 11.30-13.00 ч.

2. Видове и типове протетични надстройки на ситемата Biomet 3i, употребата им при циментиращи се и завинтващи се протезни конструкции. Влияние на различните видове имплантати и протетични надстройки върху естетиката и

биомеханиката на протетичната реконструкция. Различни видове техники за вземане на отпечатък. Стандартни протетични процедури без отпечатъчен трансфер.
13.00-14.00 ч. Почивка.
14.00-15.00 ч.
3. Фактори, влияещи върху дългосрочността на имплантатното лечение.
15.30-17.30 ч.
4. Упражнения върху фантом. Запознаване с протетичния набор. Вземане на отпечатък от имплантатното поле - различни техники за вземане на отпечатък, различни видове надстройки и тяхното използване. Фиксиране на протетична надстройка. Възможност за изготвяне на план на лечение на собствен пациент.
20.00 ч. Вечеря (Допълнително ще бъде съобщен ресторантаът.)

Трети ден

9.00-10.00 ч. 1. Обсъждане на демонстрационния клиничен случай
10.30-12.30 ч. 2. Демонстрация на пациент
12.30-13.30 ч. 3. Дискусия

ЦЕНИ И ЗАПИСВАНЕ:

При посещение на тридневен курс:
ЦЕНА - 680 евро.
При посещение на ден 2 и ден 3 ИЛИ ден 1 и ден 2: ЦЕНА - 500 евро.
При записване - ПЛАЩАНЕ 200 евро.
При регистрация - останалата сума.
Брой на участници в курса - 10
Курсът ще се проведе в х-л "КЕМПИНСКИ" - София.
Демонстрацията на пациент ще се проведе в клиника Medika Dent Consult в София, бул. "Джеймс Баучер" 114.
ЗА ЗАПИСВАНЕ: ЕТ "АНКА КАЦАРОВА"
тел. 02/981-07-78, 02/988-41-15,
моб. 0888 83 93 10 и 0887 47 19 49

SMILE SYMPATIC

SMILE MINI 04

Турбина със светлина с пуш-бутон, бърз куплунг, троен шпрей, резервен ротор, шпрей-масло в комплект. Цена: 1080 лв.

Турбина с пуш-бутон, троен шпрей, резервен ротор, шпрей-масло в комплект. Цена: 404 лв.

168 D-T 1:1

Наконечник обратен с пуш-бутон, шпрей-масло в комплект. Цена: 440 лв.

168 D 1:1

Наконечник обратен с перо, шпрей-масло в комплект. Цена: 360 лв.

Наконечник прав с шпрей-масло в комплект. Цена: 320 лв.

За контакти: ЕТ "Анка Кацарова"
Офис и магазин 1: ул. "См. Караджа" №5, тел. 02/981 07 78, 988 41 15, 0888 83 93 10, 0887 47 19 49, e-mail: ankatzarova@abv.bg, www.akatzarova.com
Магазин 2: ул. "Скобелев" № 11, тел. 02/952 63 28
НОВО!
Магазин 3: ул. "Буная" № 8, тел. 02/944 63 97